

ORDO LII.

M V S C I.

LYCOPODIUM.

LINN. *Syst. veg.* p. 793. *Gen. pl.* p. 561.

558.

Pharm. LYCOPODII f. MVSCI CLAVATI
Semen; Herba.

Lycopodium clavatum; foliis sparsis filamentosis, spicis teretibus pedunculatis geminis LINN. *Spec. plant.* p. 1564. Muscus terrestris clavatus c. B. *Lycopodium vulgare pilosum amfragosum et repens* DILLEN. *Hist. musc.* p. 441. *tab. 58. fig. 1.* Depictum quoque sistunt *Flor. Dan. tab. 126.* et REGNAULT *Botan.* Le Pie de Loup. Perennat in fyluis abiegnis item in torfaceis, ericetis, inuiis arenosis.

SEMEN f. PULVIS, POLLEN, SULPHUR f. FARINA (vt hodie Suecis) Lycopodii latet forma pulueris pallide flauis in spicae binaluibus et reniformibus capsulis, vt DILLENIIUS HALLERUSQUE illas vocant, vel antheris, vt LINNEUS nominat. Hic ipse prout
pro

pro vero antherarum polline, non femine, istum pulverem habet, ita et HALLERUS (*Hist. stirp. Helv. P. 3. p. 19.*). Erumpit sponte capsulis dehiscen- tibus; pro usu autem muscus refecatur, antequam squamae spicarum pateant, et ficcato eo dein domi conquassatione spicarum pulvis excutitur. Maturatio contingit Augusto mense vel Septembri. Cri- bratione facta servatur vasis probe clausis.

Pulvis hic omni odore et sapore destituitur. Aquae iniectus superficiem servat, diuturna tamen agitatione pars fundum petit. Constat ex globulis minutissimis. Contrectatus digitis mollitiei sensum excitat et potius pinguedinis quam ficitatis, et adhaeret digitis. Insperfus flammae candela vel alius ardentis corporis accenditur cum fulguratione et strepitu, non autem candenti carboni impositus, super quo ipso fumans lente consumitur.

Aqua valde exiguum extrahit, scilicet ex pul- veris uncia vna grana modo octo; spiritus vini au- tem octavam totius partem, quae ipsa vel extra- ctum resinofum vel oleum est, utrumque nauseosi saporis (NEUMAN. *Chym. vol. 2. P. 3. p. 263. sq.*). Plures quoque igne aperto naturam eius rimati sunt (WEDEL. *Diss. de musco terrestri clavato, p. 19.*

NEUM. *l. c. p. 262.* BERG. *Mat. med. p. 852.*). omnesque copiam olei empyreumatici obtinuerunt, e. g. NEUMANNUS, qui ex quatuor vncias pulueris huius supra duas cum dimidia vncias eius elicuit. Paullo minus cel. BERGIUS, qui et curatius in diuersam transgressorum naturam inquisiuit; etenim eadem quantitas pulueris erogauit phlegmatis aciduli lutei drachmas sex, olei liquidi nigricantis totidem et olei butyracei collo vasis retorti adhaerentis fusco lutei drachmas duas, remanente in fundo carbone atro fragili. Sic igitur eadem redundant ex hoc puluere, ac ex cera, quam apes ex polline antherarum effingunt. Puluis quoque Lycopodii proxime dicto pollini e. c. ex Abiete, Typha, Lupulo rel. specie et colore simillimus est.

Sane omni attentione dignus iste in medicina est, si vel vnice contra intertriginem infantum tenellorum valeret. In hac vero et efficacissimus est, et tutior longe cerussa, quae saepe eclampsiam suscitatur, et puluere cyprio insperfo, qui scabiei saepe causa existit. In omnibus familiis, certe in Suecia hoc sine notissimus (Conf. ROSENSTEIN *om Barns Sjukd. p. 25.*). Simplex insperfo per flocculum Gossypii sufficit ad excoriationem arcendam et, vt
ipse

ipse vidi, amplam profundamque superandam. Casu difficiliori, quo iam pus contrahi coepit, fidum reperi Vnguentum, a ROSENSTEINIO (*loc. cit.*) commendatum ex Vnguenti rosati (non cerati, vt iste innuit, quoniam hoc iusto durius est) vncia dimidia, Florum Zinci, Farinae Lycopodii drachma vna. Extensa etiam pulueris Lycopodii applicatio ad vlcera manantia serpiginosa, vlcera crurum (HELWICH in *Ephem. nat. cur. Cent. 9 et 10. p. 316.*). — Vulgaris est pro pilulis conspergendis ne cohaereant mutuo, et quo sapor ingratus paullisper celetur.

Non aequae certa sunt, quae de vsu interno sequuntur, quibus tamen fides olim habita haud mediocris. Vrinae difficultati subuenire perhibetur, cuius retentio in infante quum causa existeret epilepsiae, vtrumque malum puluere sublatum fertur (WEDEL. in *Misc. nat. curios. Dec. 1. Ann. 3. Obs. 15.*). Nominatim in difficultate vrinae infantum laudatur (WEDEL. *Diss. cit. p. 26.* LENTIL. in *Miscell. nat. cur. Dec. 3. App. ad ann. 5 et 6. p. 98.*). Nephriticis (WEDEL. *Dissert. 1. c.*), imo calculosis (CONR. GESN. *Epist. p. 92. b.*), prodesse pariter creditus. Infantibus laborantibus cardialgia et torminibus

Hh 5

ventris

ventris flatulentis a mulierculis Misnensibus, certe non conspicua auctoritate, olim propinatus (GARMANN. in *Miscell. nat. curios. Dec. 1. Ann. 1. Obs. 17. p. 198.*). Vt taceam alia, vix credibilia a WEDELIO (*Diff. cit.*) vbertim propofita.

Fulguratio, quam dixi puluere flammae in-
 sperfo conspici, ignibus artificialibus idoneum
 eundem reddidit. Quo fine et Persae illum in
 Russia copiose coemtum item Russi adhibent (OLEA-
 RII *Reisebeschreibung nach Muffkau und Persien, lib. 4.
 cap. 24. p. 342.*). Serius innotuit substitui huic
 eodem scopo posse pollen Typhae latifoliae L. quod
 commodius colligitur (NITSCHMANN in *Beschäftig.
 Berl. naturf. Freunde, vol. 3. p. 437.*).

HERBA. Rarius longe praecipitur. Vomitum
 in quibusdam decoctum ciet (WELSCH in *Mischomim.
 infert. Miscell. nat. curios. Dec. 1. Ann. 4. 5. p. 31.
 VICAT Memoire sur la Plique Polonoise, p. 58.*). In
 plica Polonica testimonio non vno eximia praestat,
 indeque stirps haec Plicaria dicta. Eo fine deco-
 ctum tam interne, quam ad lotionem capitis ad-
 hibere visum est, item linimento herbam excipere;
 in comparatione cum aliis medicaminibus adeo
 omnem paginam absolueret expertus quidam affir-
 mat

mat (*Breslauer Samml.* 1720. p. 403.). Quibusdam placet herba Lycopodii et Brancae vrsinae iunctim coquere et fermento addito acidiusculum potum parare, sicque pro consueto potu et ad iuscula fumere; non neglecta tamen lotione ope decocti saturati (A BERNIZ in *Miscell. nat. cur.* Dec. 1. Ann. 2. p. 94. sqq.). Suffecit subinde sola decocti cum aqua vel cereuisia parati fomentatio calida vel tepida per lintea bis vel ter de die, vnde dolores ac spasmi sopiti, cutis rigida et arida emollita, pori ac meatus obstructi et contracti referati sunt (ERNDETEL *Warsavia physice illustr.* cap. 6. p. 210.). Magni quoque facienda est hac in re experientia cl. VICAT (*l. c.* p. 58.), qui semper salutarem effectum sibi attulisse in aegris huius generis asserat, continuans usum decocti, quamdiu absque vomitionibus illud ferre valuerunt.

Integritatem restituere vino pendulo seu fluctuanti, quod iam lentorem contraxit, Lycopodium in dolio suspensum legitur (SCHWENCKFELD *Catal. stirp. et fossil. Siles.* p. 141.). Imitatione dignum est, storeas (Matten) palmaris circiter crassitie parare ex recenti huius vel Lycopodii annotini herba apte contexta, pro calceis ante introitum per
ianuas

ianuas conclauium detergendis, prout vulgare in Suecia est; ita et munditiei conclauium consulitur et oculi grata virescunt.

559.

Pharm. MVSCI ERECTI Herba.

Lycopodium Selago; foliis sparsis octofariis, caule dichotomo erecto fastigiato, floribus sparsis LINN. *Spec. pl. p. 1565.* Selago vulgaris Abietis rubrae facie DILLEN. *Hist. musc. p. 435. tab. 56. fig. 1.* Muscus erectus ramosus saturate viridis c. B. Selago tertia Thalii JAC. BREYN. in *Miscell. nat. cur. Dec. 1. Ann. 4. 5. p. 183. c. fig.* Depictum porro vide in *Flor. Dan. tab. 104.* Perenne in rimis faxorum, fyluis acerosis, iuniperetis sterilissimis Europae borealis; nobis in Bruçtero.

Rusticis loco natali hinc inde domesticum; in reliqua praxi medica desuevit.

HERBAE fapor non amarus nec acris, attamen gustui aduersus. Vomitum ciet vehementem (BREYN. *l. c. p. 184.*); item aluum fortiter purgat. Decocto in hunc finem vtuntur in Ingrida (GORTER *Fl. Ingr. p. 66.*); infuso in Smolandia (LINN. *Amoen.*

Amoen. vol. 7. p. 305.), vbi in dosi saepe peccant, quae haecenus non satis definita est. Meretrices foetum ea pellere aliquando tentarunt, vnde olim ex officinis suspectis hominibus non vendita (*BREYN. l. c.*). Rustici Suecici narratur exemplum, qui se ipse coniugem et familiam siphilitide laborantes decocto sanauit (*LINN. l. c. p. 382.*). Lotione decocto facta rustici in Suecia equos, vaccas, sues aliaque pecora a pediculis liberant (*l. c.*). Anceps vero est periculum in hominibus contra haecce infecta, caput enim inde turbari maxime, cognitum (*BREYN. l. c.*). Sugillationes ex lapsu in fomentatione discutit plurimum consensu.

POLYTRI-

POLYTRICHUM.

LINN. *Syst. veg.* p. 795. *Gen. pl.* p. 563.

560.

Pharm. ADIANTHI AVREI *Herba.*

Polytrichum commune; caule simplici, anthera parallelepipedo. Var. *a.* LINN. *Spec. pl.* p. 1573. *Polytrichum aureum maius* C. B. *Polytrichum quadrangulare vulgare*, Jaceae foliis ferratis DILL. *Hist. musc.* p. 420. tab. 54. fig. 1. Imaginem quoque sistit *Fl. Dan.* tab. 295. item REGNAULT *Botan.* La Percemouffe. In locis vliginosis et humidis crebrum.

HERBAE vsus euiluit et quae passim de ea recensentur vires fidem fere superant et superstitionem redolent. Capillarium vna, sicque communi cum reliquis laude sreatui pituitae in pulmonibus collectae promouendo apta iudicata, aequae ambigua auctoritate. Decoctum capillorum radices firmare, et caluitiem tollere creditur. Adstringit certe aliquantum, hinc sine dubio salus in calculosis et obstructione viscerum percepta (Conf. FUCHS. *Hist. stirp.* p. 629.).

Sunt

Sunt et oeconomica quaedam commoda, quae ruri inde petuntur. Ita aspergilli loco est haec stirps ad panes vel alias res eodem rigandas. Ob bibulam naturam spongiae vicibus fungitur pro absorbenda aqua. Scopas quoque inde Westrogothi conficiunt, quibus furnos euerrunt. Huic vsui accommodatior mihi videtur, quam pro verriculis vestium puluere conspurcatarum, quae inde Belgae parare feruntur (JO. BAUH. *Hist. stirp. tom. 3. p. 753.*). Vrsi lectum inde sibi parant hiemationi intenti (CONF. LINN. *Amoen. acad. vol. 7. p. 379. 380.*). Ea Lappones sese obtegunt sub dio pernocantes frigida nocte (*l. c.*). Hisce vsibus tanto magis idonea est, quum aliquando ad longitudinem cubitalem perueniat. Et pro stragulis excinditur cespes quadrangularis trium vlnarum latitudine et longitudine, nimirum ex Polytricho pro foeminino habito, et quatitur nonnihil, vt folia acerosa, si qua immerfa, et terra adhaerens separentur. Corpori autem contigua est modo pars a solo auersa; sic sanus mollisque lectus obtinet. Lectu digna sunt, quae disertis verbis flore aetatis de hac re memoriae prodidit diuus LINNEUS (*Fl. Lapp. p. 312.*).

 ORDO